

Cinayət qanununda nəzərdə tutulmamış əmələ görə şəxsə ittiham irəli sürülməsi tələbi mübahisəlidir

«Yol hərəkəti və nəqliyyat vasitəsi istismarı qaydalarının pozulmasına dair cinayət işləri üzrə məhkəmə təcrübəsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin 15.11.2013-cü il tarixli qərarın 17 bəndində məhkəmələrin nəzərinə çatdırılmışdır ki, konkret bir hadisədə yol-hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarının pozulması həm CM-nin 263.1, 263.1-1, 263.2.1, 263.2, 263.3, 263-1.2, 263-1.3, 263-1.4, 351.2 və 351.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş, həm də bu maddələrdə nəzərdə tutulmamış (məsələn, şəxsin sağlamlığına yüngül zərər vurulması, yaxud da onun əmlakının zədələnməsi və ya məhv edilməsi) nəticələrdən bir neçəsinə səbəb olduqda, təqsirləndirilən şəxsə elan olunmuş ittihamda və hökmün təsviri hissəsində baş verilmiş nəticələrin hamısı göstərməli, lakin onun əməli cinayət qanunun bu nəticələrdən daha ağırına görə məsuliyyət nəzərdə tutan maddəsi ilə tövsif edilməlidir. Belə hallarda yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində sağlamlıqlarına fiziki, əmlakına isə maddi zərər vurulmuş bütün şəxslər zərərçəkmiş qismində tanınmalı və cinayət təqibi zamanı onların CPM-nin 87-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hüquqları təmin edilməlidir.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumun qərarının bu müddəası Azərbaycan Respublikası CM-nin 1.3, 5.1, 7.1, 14.1 və Azərbaycan Respublikası CPM-nin 87.1-ci maddəsinə ziddir. Belə ki,

Azərbaycan Respublikası CM-nin 263.1, 263.1-1, 263.2, 263.3, 263-1.2, 263-1.3, 263-1.4, 351.2 və 351.3-cü maddələrində – şəxsin sağlamlığına yüngül zərər vurulmasına, yaxud da onun əmlakının zədələnməsi və ya məhv edilməsinə görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulmamışdır.

Azərbaycan Respublikası CPM-nin 87.1-ci maddəsinin tələblərinə görə yalnız «cinayət qanunu ilə nəzərdə tutulmuş əməl nəticəsində fiziki şəxsə birbaşa mənəvi, fiziki və ya maddi ziyan vurulmasına kifayət qədər əsaslar olduqda, o zərərçəkmiş şəxs qismində tanınır». Cinayət sayılmayan və cinayət məsuliyyəti yaratmayan əməl nəticəsində hər-hansı bir ziyana məruz qalmış şəxs – cinayət işi üzrə zərərçəkmiş qismində tanına bilməz.

Eyni zamanda yol-nəqliyyat hadisələri zamanı əmlakın zədələnməsi və ya məhv edilməsinə görə təqsirkar sürücünün əməlinin CM-nin 187-ci maddəsində¹ nəzərdə tutulmuş cinayət tərkibini yaratması məsələsi də müzakirə olunaraq bu suala diqqət cəlb edilməli, istintaq və məhkəmə təcrübəsi yaradılmalıdır.

Salman Məmmədli,

*Bakı şəhəri, Nəsimi rayon prokuroru,
baş ədliyyə müşaviri.*

¹ Bax, Cinayət Məcəlləsi: «Maddə 187. Əmlakı ehtiyatsızlıqdan məhv etmə və ya zədələmə. 187.1. Özgənin əmlakını ehtiyatsızlıqdan məhv etmə və ya zədələmə zərərçəkmiş şəxsə xeyli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə – beş yüz manatdan min manatadək miqdarda cərimə və ya üç yüz altmış saatdan dörd yüz səksən saatadək ictimai işlər və ya bir ilədək müddətə islah işləri və ya altı ayadək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır. 187.2. Eyni əməllər odla və ya başqa yüksək təhlükə mənbəyi ilə ehtiyatsız davranma üzündən baş verdikdə və ya külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə – min manatdan iki min manatadək miqdarda cərimə və ya altı ayadək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır. 187.3. Bu Məcəllənin 187.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əməllər ağır nəticələrə səbəb olduqda – iki ilədək müddətə islah işləri və ya eyni müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır. Qeyd. Bu Məcəllənin 187.1–187.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş əməlləri ilk dəfə törətmiş şəxs cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanı tamamilə ödədikdə cinayət məsuliyyətindən azad olunur.»